

آفتاب تابان

بایسته ها و نابایسته هایی
پیرامون ولایت و امامت

مؤلف:

محمد علی خردمندی

سرشناسه	: خرمندی، محمدعلی، 1341 -
عنوان و نام پدیدآور	: آفتاب تابان: بایسته‌ها و نایسته‌هایی پیرامون ولایت و امامت/ مولف محمدعلی خرمندی.
مشخصات نشر	: اصفهان: گلبهار، 1391.
مشخصات ظاهری	: 104 ص.
شابک	: 978-600-6325-06-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: بایسته‌ها و نایسته‌هایی پیرامون ولایت و امامت.
موضوع	: ولایت فقیه
موضوع	: امامت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: ولایت فقیه -- نفعیه‌ها و رذیه‌ها
رده بندی کنگره	: BP223/8/خ4ا7 1391
رده بندی دیویی	: 297/45
شماره کتابشناسی ملی	: 2951587

انتشارات گلبهار اصفهان

نام کتاب:	آفتاب تابان
نویسنده:	محمد علی خرمندی
نوبت چاپ:	اول
تاریخ انتشار:	۱۳۹۱
اندازه:	رقعی
تعداد صفحات:	۱۰۴ صفحه
تیراژ:	۲۰۰۰۰ نسخه
چاپ:	نشاط - اصفهان
صحافی:	دی
شابک:	۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۳۲۵ - ۰۶ - ۴

پیامبر اکرم (ص) :

پیام غدیر

ا حاضران به غایبان و پدران به فرزندان
تا روز قیامت برسانند

امام خمینی (ره) :

عید غدیر، عیدی است که در آن امامت ثابت شده
و پیغمبر اسلام (ص) امام را برای امامت نصب کردند.

جملاتی از مقام معظم رهبری پیرامون

(واقعه غدیر) :

عید غدیر، عید ولایت است، عید سیاست است،

عید دخالت مردم در امر حکومت است،

عید اتحاد ملت و امت اسلامی است.

۱ مقدمه

فصل اول

۷ به چه مناسبتی این آیه نازل شده است؟

۸ این آیه خطاب به چه افرادی است؟ و روی سخن آیه به چه کسانی هستند؟

۹ فرق ولایت خدا و پیامبر و صاحبان امر در چیست؟

۹ چرا این آیه خطاب به مؤمنین است؟ و خطاب به همه ی مردم نیست؟

۹ اطاعت یعنی چه؟

۱۰ چرا در این آیه کلمه ی «أطیعوا» تکرار شده است؟

۱۲ «اولی الامر» چه کسانی هستند؟

۱۴ بررسی نظرات مفسرین پیرامون «اولی الامر»

نظریه اول:

آیا «اولی الامر» که در قرآن امر به فرمانبری از آنان شده، حاکمان و رؤساء امرانی هستند که

۱۴ حکومت را به دست گرفته اند؟

نظریه دوم:

آیا «اولی الامر» نمایندگان عموم مردم هستند مشروط براین که بر خلاف احکام و مقررات

۱۶ اسلام نبوده باشند؟

نظریه سوم :

آیا منظور از «اولی الامر» زمامداران معنوی و فکری، یعنی علما و دانشمندانند، دانشمندانی که

عادل باشند و به محتویات کتاب و سنت آگاهی کامل داشته باشند؟ ۱۸ _____

اگر بپذیریم که منظور از «اولی الامر» امامان معصوم علیهم السلام هستند پس جایگاه فقیه و ولایت

فقیه در زمان غیبت چه می شود؟ ۲۰ _____

نظریه چهارم :

آیا منظور از «اولی الامر» فقط خاندان چهارگانه یعنی ابوبکر، عمر، عثمان و حضرت علی علیه السلام

هستند و غیر از آن ها را شامل نمی شود؟ ۲۱ _____

نظریه پنجم :

آیا «اولی الامر» به معنای صحابه و یاران پیامبر صلی الله علیه و آله است؟ ۲۲ _____

نظریه ششم :

آیا منظور از «اولی الامر» فرماندهان لشکر اسلام هستند؟ ۲۵ _____

نظریه هفتم :

آیا منظور از «اولی الامر» اهل «حل و عقد» هستند؟ ۲۶ _____

نظریه هشتم :

آیا منظور از «اولی الامر» امامان معصوم علیهم السلام هستند؟ ۲۸ _____

پاسخ به چند سؤال ۳۲ _____

اطاعت از «اولی الامر» مشروط بر این است که مردم آن ها را بشناسند. اگر نشناسند چگونه

اطاعت کنند؟ ۳۲ _____

خدا و رسول و اطاعت از ایشان برای مردم معلوم و مشخص است ولی «اولی الامر» برای آن ها مشخص نیست پس باید خداوند در قرآن «اولی الامر» را با نام و مشخصات ذکر می کرد تا مردم همراه نشوند.

۳۳

آیا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله «اولی الامر» یعنی امامان معصوم علیه السلام را نام برده اند و به مردم معرفی کرده اند؟

۳۵

حدیث عرت حدیث های حدیث عرت

۳۸

«اولی الامر» را اگر به معنای امامان معصوم علیه السلام تفسیر کنیم، در زمان پیامبر صلی الله علیه و آله وجود نداشته و در این صورت چگونه فرمان به اطاعت از آن ها داده شده است؟

۴۲

در موارد عدم دسترسی به امام معصوم علیه السلام چه کنیم؟

۴۴

اطاعت از «اولی الامر» چگونه اطاعتی است؟

۴۵

از جمله ی «فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ» یعنی اگر در چیزی نزاع و اختلاف کردید به خدا و رسول مراجعه کنید، بی به چه مطلبی می بریم؟

۴۶

منظور از کلمه ی «شئ» چیست؟

۴۶

اکسر قرار باشد به هنگام نزاع و اختلاف، به خدا و رسول مراجعه کنیم پس به احتیاجی به «اولی الامر» داریم؟

۴۶

منظور از کلمه ی «امر» چیست؟

۴۷

فصل دوم

کلمه ی «اولیاء» به چه معنایی است؟

۵۰

منظور از «لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ» (یهود و مسیحی ها را به دوستی نگیرید) چیست؟ ۵۰

اسلام دشمنان زیادی دارد. چرا در آیه سفارش شده که یهودی ها و مسیحی ها را به دوستی

نگیرید؟ ۵۱

چرا باید یهودی ها و مسیحی ها را به دوستی نگیریم و با آن ها هم پیمان ننویسیم؟ ۵۲

چرا هر کس از مسلمین با یهودی ها و مسیحی ها دوست شود از آن ها خواهد بود؟ ۵۲

منظور از گروه ستمگر در این آیه چیست؟ «إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ»

(خداوند گروه ستمگر را هدایت نمی کند) ۵۳

چرا خداوند، آن ها که با شرکین رابطه ی دوستی برقرار کنند را هدایت نمی کند؟ ۵۴

پیام های این آیه، «۵۱ از سوره ی مانده» ۵۵

چرا بیمار دلان در دوستی با کافران بر یکدیگر سبقت می گیرند؟ ۵۷

در قلب های چه کسانی بیماری و مرض است؟ ۵۷

آیا بیمار دلان همان منافقان هستند؟ ۵۸

قلب و دل چگونه بیمار می شود؟ ۵۸

منظور از این قسمت آیه چیست؟ که می فرماید: «ممکن است سرانجام خداوند مسلمانان را

بیروز کند و قدرت به دست آنان بیافتد و این بیمار دلان از آن چه در دل خود پنهان ساختند

بشماران شوند؟» ۵۹

سرانجام بیمار دلان چه خواهد شد؟ ۶۰

پیام های آیه ی ۵۲ و ۵۳ از سوره ی مانده ۶۰

چه کسانی را به ولایت و دوستی و سرپرستی انتخاب نکنیم؟ ۶۱

فصل سوّم

چه کسانی را «اولی الامر» قرار دهیم؟ و آنان را برای خود به عنوان سرپرست انتخاب کرده

و محبّ و دوستی آن ها را داشته باشیم؟ ۷۰

این آیات (۵۶ و ۵۵ سوره ی مائده) در مورد چه واقعه ای و چه کسی نازل شده است؟ ۷۰

این آیه چگونه بر ولایت و خلافت حضرت علی علیه السلام دلالت می کند؟ ۷۲

اگر منظور از این آیه، حضرت علی علیه السلام است، پس چرا الفاظ آیه به صورت جمع آمده است؟ در

حقیقت آیه می گوید کسانی که این صفات را دارند ولی شما هستید نه یک فرد خاص ۷۵

در این آیه (سوره مائده، آیه ی ۵۵) چهار ولایت و خلافت حضرت علی علیه السلام اثبات می شود. ولایت

و خلافت بقیه ی امامان معصوم علیه السلام به چه طریق اثبات می گردد؟ ۷۷

صادقین چه کسانی هستند؟ ۷۹

چگونه این آیه بر خلافت حضرت علی علیه السلام دلالت می کند؟ ۸۰

در آیه آمده است: «برای هر گروهی راهنمایی هست»، منظور از این «راهنما» کیست؟ ۸۱

چگونه این آیه دلالت بر خلافت حضرت علی علیه السلام می کند؟ ۸۲

این آیه (آیه ی ۶۱، سوره ی آل عمران) به چه مناسبتی نازل شد؟ ۸۳

چگونه این آیه (آیه ی ۶۱، سوره آل عمران) بر خلافت حضرت علی علیه السلام دلالت می کند؟ ۸۵

چگونه این آیه (سوره ی بقره ۱۲۴) بر خلافت حضرت علی علیه السلام دلالت می کند؟ ۸۷

منابع و مأخذ ۹۷

به نام خدا

مقدمه

هزار مرتبه شستن دهان به مُشک و گلاب

هنوز نام تو بُردن کمالِ بی ادبی است

معارف اسلامی یعنی آموزه های دینی که از قرآن و سنت (احادیث پیامبر و اهل بیت علیهم السلام) گرفته می شود به سه بخش کلی تقسیم می شوند: ۱- اعتقادات ۲- اخلاقیات ۳- احکام

اعتقادات همان باورهای دینی و اخلاقیات همان صفات روحی و احکام همان دستورات عملی اسلام است. آن چه به عنوان زیربنا و اساس بقیه ی گزینه هاست، اعتقادات و باورهای دینی است. اگر اعتقادات و باورهای دینی در عمق جان انسان قرار گیرد اخلاق انسان درست شده و واجبات را انجام داده و محرمات (گناهان) را ترک می کند. بدیهی است کسی که خدا را قبول ندارد اخلاق الهی نیز ندارد و رفتار او مطابق دستورات خداوند نیست. کسانی نماز می خوانند که خدا را باور کرده اند. در اعتقادات، آن چه از همه مهمتر و برتر است مسئله ی ولایت و امامت است زیرا بوسیله ی

امام، معارف اسلامی به مردم معرفی و تفهیم می شود. به وسیله ی امام، توحید، نبوت و معاد به صورت درست در جامعه تبیین می گردد. امام رضا علیه السلام در مورد توصیف امامت و امام می فرمایند: «امامت مقام انبیاء و وارث اوصیاء است. امامت، خلافت خدا و خلافت رسول خدا صلی الله علیه وآله و مقام امیرالمؤمنین و میراث حسن و حسین علیهم السلام است. امامت، زمام دین و نظام مسلمین و صلاح دنیا و عزت مؤمنین است و امامت، اساس بالنده ی اسلام و فروع عالی مقدار اوست و به او نماز و زکات و روزه و حج و جهاد تمام می شود، به او صدقات زیاد می شود و حدود و احکام به امضاء او می رسد و مرزها و اطراف آن بوسیله ی او محفوظ می ماند. امام، حلال خدا را حلال و حرام خدا را حرام می کند و حدود خدا را برپا می دارد و ضرر و زیان را از دین خدا دور می کند و (مردم) را به حکمت و موعظه ی نیکو و حجت رسا دعوت می کند. امام همچون آفتاب تابان است برای جهان و او

۱ - شیخ صدوق، ابو جعفر محمد بن علی، عیون اخبار الرضا، ج ۱، باب ۲۰، فی وصف الامة و الامام

در افاق آسمان است، دست ها و دیده ها به او نمی رسد) یعنی کسی به جز خدا و پیامبران و خود امامان نمی توانند معرفت و شناخت کامل نسبت به امام داشته باشد) و در فرازی دیگر از این حدیث، امام رضا علیه السلام می فرمایند: «امام از گناه دور است و از عیوب خالی، به علم خدائی عالم شده و دارای بردباری است. موجب نظم دین و عزت مسلمین است، منافقین را خشناک و کافران را هلاک و نابود می کند» در حدیثی از پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله آمده است: «ایمان جز به معرفت ما اهل بیت کامل نمی گردد و این عهد و پیمان الهی با من است که ما اهل بیت، را جز مؤمن پرهیزگار دوست ندارد و جز منافق گمراه، دشمن مانیم پس خوشابه حال کسی که به من و ائمه ی اطهار از فرزندان من جنگ زندوبه رشته ی ولایت ما در آویخته است. از آن حضرت سؤال شد: ائمه و پیشوایان بعد از شما چند نفرند؟ فرمودند: به عدد سران و سروران بنی اسرائیل (یعنی ۱۲ نفر)»^۱.

از رهگذر خاک سر کوی شما بود

هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد^۲

۱ - علامه مستنبط، سید احمد، القطرة، بخش اول، حدیث ۳۶، به نقل از بحار الانوار،

ج ۳۶، ص ۲۲۲

۲ - حافظ

پس محبت به اهل بیت علیهم السلام موجب ایمان و دشمنی با آنان موجب کفر می گردد. در نتیجه قبول ولایت و امامت و خلافت اهل بیت علیهم السلام یک جریان فکری و عقیدتی است که مرز بین ایمان و کفر را مشخص می کند و رد کردن آنان یک جریان انحرافی است که موجب دور شدن از ایمان می گردد. پس «امامت و ولایت و خلافت» چیزی مربوط به گذشته ی تاریخ نیست بلکه قبول یا رد آن بر اعتقادات و اخلاقیات و شیوه های عملی انسان اثر می گذارد. در نتیجه مسلمانان باید به این مسئله ی مهم و اساسی بپردازند و مسئله ی امامت و رهبری بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله را در آیات قرآنی و احادیث آن حضرت جستجو کنند و به حقیقت برسند. اگر چنین نکنند هر روز از اسلام واقعی فاصله گرفته و دور می شوند.

از کیمیای لطف تو زَر گشت روی من

آری به یمنِ لطفِ شما خاک زَر شود^۱

در این کتاب سعی شده از آیات قرآن، جهت مشخص کردن مسئله ی «امامت و رهبری و خلافت و ولایت» بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله استفاده کنیم. مسلمانان باید در همه چیز به قرآن

و سنت مراجعه کنند نه گفته ی دیگران، تا مشخص گردد خداوند و پیامبر صلی الله علیه وآله برای مسئله ی امامت و رهبری تا قیامت چه کسانی را بر مردم گماشته اند و اطاعت چه کسانی را واجب نموده اند تا مردم نسبت به آنان معرفت و شناخت پیدا کنند. البته کسی نمی تواند آن گونه که شایسته است پیامبر و امامان علیهم السلام را بشناسد و به مردم معرفی کند. هر کس به اندازه ی ظرفیت خود، آنان را می شناسد. دریابان به امامان معصوم علیهم السلام درود و سلام می فرستیم و خطاب به آن بزرگواران می گوئیم:

آنان که خاک را به نظر کیما کنند

آیا شود که گوشه ی چشمی به ما کنند^۱

اصفهان - محمد علی خردمندی

مهر ماه ۱۳۹۱ شمسی

مطابق با ذی القعدة ۱۴۱۳ قمری